

AKTUELLT / INRIKES / SYNVINKEL PUBLICERAD 2022-04-07

BO ROTHSTEIN: "DÄRFÖR SLUTADE JAG HANDLEDA STUDENTER"

"Efter att ha stuckit ut hakan bland annat med kritik mot socialdemokratin vågade jag inte riskera att hamna i ett drev som förstörde mitt anseende. Mot anonyma vittnesmål är man chanslös".

TEXT: REDAKTIONEN

TOPPBILD: MIKAEL FRITZON/TT

PUBLICERAD 2022-04-07

I början av 2000-talet, ungefär femton år innan jag gick i pension och lämnade min professur, slutade jag handleda nya doktorander. Detta trots att jag betraktade handledningen som en av njutningarna med mitt arbete som akademisk lärare. Att få vara med när en ung människa ger sig ut på ett intellektuellt äventyr av den dignitet som det är att skriva en akademisk avhandling, att efter bästa

Synvinkel

Under vinjetten Synvinkel ger Fokus plats för mer personligt hållna och argumenterande texter av externa skribenter. Alla åsikter är skribentens egna.

Allt var naturligtvis inte en dans på rosor. Handledning av forskarstudera

nde innebär att man ibland nödgas leverera tung kritik och ställa tuffa krav. Inget av detta är populärt i stunden, men efteråt blir man faktiskt regelmässigt varmt avtackad för just denna slags insatser.

Mitt beslut var emellertid inte frukten av några konflikter på grund av kritik jag levererat och inte heller grundat i några misslyckanden. Det tjugotal doktorander (nio män, elva kvinnor) som jag varit handledare för, hade alla lyckats ta sin doktorsexamen och efteråt blivit yrkesmässigt framgångsrika (några faktiskt synnerligen så).

DEN HUVUDSAKLIGA ANLEDNINGEN till mitt beslut låg annorstädes, nämligen i den drevjournalistik som uppstått i svenska massmedia. Eftersom jag då och då tagit upp kontroversiella frågor i den offentliga debatten vågade jag inte längre ta risken att hängas ut i ett massmedialt drev, eftersom jag insåg att jag skulle vara helt försvarslös i en sådan situation.

Jag blev också varnad av några framstående chefredaktörer att jag tagit stora risker, till exempel genom att kritisera socialdemokratin för att otillbörligt politisera den svenska samhällsvetenskapliga forskningen, eller genom min kritik av sårorganiseringen av genusforskningen (det var svårt för mig att förstå hur ökad könssegregering skulle leda till jämställdhet).

Drev. Kulturhuset Stadsteaterns Benny Fredriksson och Berättarministeriets Dilsa Demirbag-Sten har utsatts för dem. Foto: Kenny Bengtsson/TT / Leif R Jansson/TT.

Framtida missnöjda doktorander som kanske just fått en hälsosam dos kritik, skulle då vara en guldgruva för journalister som ville svärta ner mitt anseende. Källskyddet

maktfullkomlighet, skulle frånta mig möjligheten att försvara mig.

NÄR MAN ANALYSERAR DREVJOURNALISTIKENS logik, till exempel i fallet med Benny Fredriksson, kan man konstatera tre företeelser:

För det första att journalisterna i sin rapportering lämnar allt vad som stavas saklighet och opartiskhet därhän. Till exempel att man inte besvarar sig med att få en balanserad bild genom att också intervjua dem som har något positivt att säga om den angripna personen ifråga.

För det andra att man inte gör någon kritisk granskning av »upprosmakarnas« påståenden. Det är deras högst privata känslor och upplevelser som räknas, inte vad som faktiskt har eller inte har förekommit.

För det tredje att de som har all anledning att framträda till den utsatta personens försvar oftast viker ner sig och väljer att vara tysta. Ett närmast övertydligt exempel på detta var när Helena Bergström med **tårar i ögonen i SVT:s *Min sanning*** inför programledaren Anna Hedenmo försökte förklara varför hon inte vågat stå upp till försvar av sin vän och välgörare Benny Fredriksson, till exempel genom att berätta om hans stora insatser för jämställdheten inom teatervärlden.

I en bok om detta tragiska drev skriven av Fredrikssons pressekreterare Lotta Fristorp förtäljs hur Helena Bergström under denna storm kommer till hennes kontor och säger att hon ändrat sig och inte längre vågar uttala sitt stöd för honom för att alla »är så arga«.

ETT AKTUELLT FALL av denna drevjournalistik bestod **Dagens Nyheter oss med** den 22 december. Drevet riktades mot Dilsa Demirbag-Sten, som byggt upp - Berättarministeriet, en ideell organisation som aktivt tillsammans med de lokala skolorna stöder elever i utsatta områden så att de kan »erövra det skrivna ordet«.

Kritiken mot henne handlar om brister i arbetsmiljön och ledarskap och bygger, liksom i fallet med Benny Fredriksson, på ett upprop av ett antal före detta anställda och några intervjuer med dessa som DN gjort, varav de flesta är anonyma. Vad som är slående är att man inte brytt sig om att ta reda på om det finns några fakta i målet som faktiskt stöder de anklagelseakterna. Man har heller inte brytt sig om att intervjua personer som är eller har varit aktiva i verksamheten, men som inte deltar i uppropet. Det är bara nedsvärtningen som återges, ingen anställd eller före detta anställd som skulle ha något positivt att säga om verksamheten finns med i artiklarna.

”Kulturjournalister är måhända bra på att rapportera om kultur men om arbetsmiljöfrågor vet de uppenbart intet.”

En oberoende granskning som därefter på Berättarministeriet initiativ gjorts av en ansedd revisionsfirma visar att samtliga anklagelser saknar grund. Ingen har sagts upp på grund av sjukskrivning eller föräldraledighet, och inga belägg finns för att någon slutat på grund av dålig arbetsmiljö. Sveriges Television följer emellertid med i

Vad Arbetsmiljöverket sagt är att man ska »utreda alla faktorer som kan orsaka risk för ohälsa bland medarbetarna«. Alla som sysslat det minsta med arbetsmiljöproblem känner igen en byråkratisk jargong som ingen, allra minst Arbetsmiljöverket, tar på allvar.

Inget företag eller organisation i landet har stängts ner för att man inte lyckats utreda »alla faktorer« som kan inverka menligt på arbetsmiljön, av det enkla skälet att något sådant naturligtvis inte låter sig göras eftersom antalet sådana faktorer är oändligt. Kulturjournalister är måhända bra på att rapportera om kultur men om arbetsmiljöfrågor vet de uppenbart intet. Men med i drevet vill man gärna vara.

OM NÅGOT SÅ FÖRTJÄNAR denna företeelse epitetet lynchnings-journalistik. Avsikten är inte att ge läsekretsen en sakligt korrekt bild av de problem som påkallats – utan att genom publicistisk chockverkan vanhedra en person. Man kan fråga sig vad som blir effekterna av den. Jag skulle säga fega, anpassliga och utslätade ledare/chefer som inför hotet om att utsättas för mediedrevet drar sig för att vara nyskapande, ambitiösa och kontroversiella och därmed också, det ska inte förnekas, krävande.

Bo Rothstein är professor emeritus i statsvetenskap.

Läs även: [Sveriges idéklimat påminner om det forna östblockets](#)

Läs även: [Sofie Löwenmark: Hur kan det vara rasism att hjälpa flyktingar?](#) ■

TEXT: REDAKTIONEN

TOPPBILD: MIKAEL FRITZON/TT

PUBLICERAD 2022-04-07

IFRÅGASÄTT

Logga in/Skapa konto

Skriv din kommentar..

0/1500

Lägg till referens

Kommentera

Johan Grant - 9 månader sedan

Det gör ont i mig att läsa detta då det är exakt vad jag själv varit med om. Efter 8 år som mycket omtyckt lärare på Psykologen i Lund, just på grund av att jag var kravställande och vågade utmana det rådande (i en kurs som handlade om just det) åkte jag ut efter att Sveriges Radios Ekot publicerar ett helt horribelt reportage där ett krävande moment på utbildningen framställs som en sektaristiskt anitintellektuell läger. Ledningen, som året innan vitsordat mig som en rollmodell för lärare och ... ([visa mer](#))

Svara

Reagera

Läs om hur Ifrågasätt hanterar information kring **personuppgifter** och **cookies**.

IFRÅGASÄTT